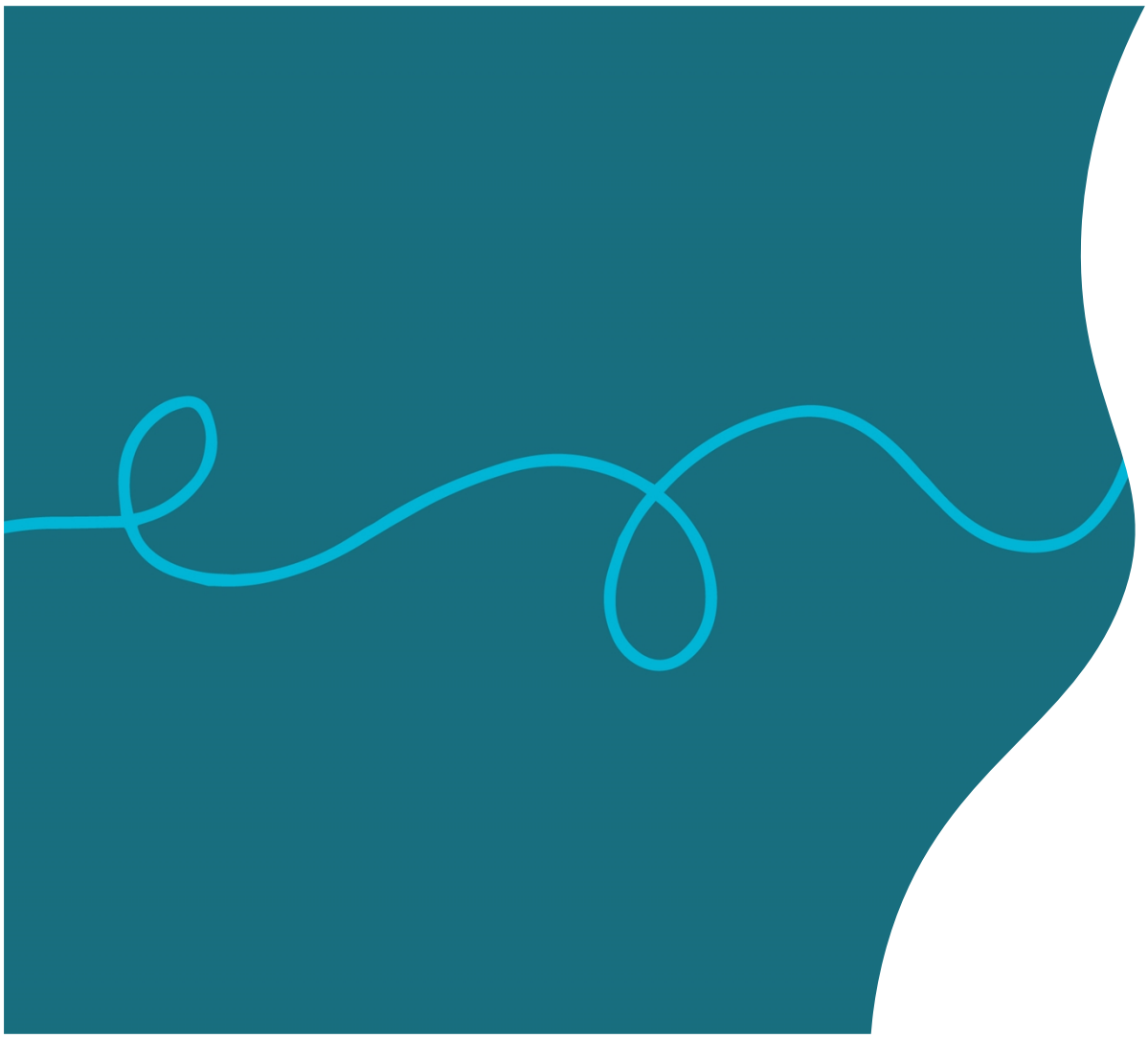
Beslutande nämnd: Valnämnd

Utvärdering valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026

Knivsta kommun

Beslutsdatum: 2026-10-14

Knivsta kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning 4

Valnämndens och valkansliets organisation 6

- Nämnden 6
- Valkansliet 6

Valdeltagande och förtidsröstning 7

Underlag och tolkning 9

Den moderniserade förtidsröstningen 9

- Bakgrund 9
- Förberedelser 9
- Genomförande 10
- Vad fungerade väl 11
- Utmaningar 12
- Bemanning 13
- Rekommendationer inför nästa val 13

Röstmottagarnas utvärdering 14

- Övergripande upplevelse och trygghet 14
- Utbildning 14
- Information och kommunikation 16
- Material och valbås 16
- Lokaler och arbetsmiljö 17
- Analys per vallokal 19
  - Långhundraskolans idrottshall – 3 svar 19
  - Alsike skolans matsal, valdagen – 2 svar 19
  - CIK B-hall, större delen – 5 svar 19
  - CIK B-hall, mindre delen – 2 svar 20

Thunmansskolans skolrestaurang – 4 svar 20
Björkhallen – 5 svar 20
Alsike sporthall – 2 svar 21
Lagga skolans idrottshall – 4 svar 21
Högåsskolans gymnastiksal/matsal – 2 svar 21
Adolfsbergsskolans skolrestaurang – 2 svar 21
Ängby skolans idrottshall 22
Förtidsröstningslokaler 22
Kommunhuset, Mötesarenan – 8 svar 22
Alsike skolans matsal, förtidsröstningen – 2 svar 22
Samlad analys 22
Arbetsgrupper, bemanning och schema 23
Valdagen och rösträkningen 23
Stöd från valkansliet 24
Valnämndens utvärdering 25
Samlad bedömning och prioriteringar 27
Bilaga 1: Lista över sammanträden och ärenden per sammanträde 28
Bilaga 2: Synpunkter till Valmyndigheten 31
Bilaga 3: Åtgärdslista inför nästa val 32
Källförteckning 37

Sammanfattning

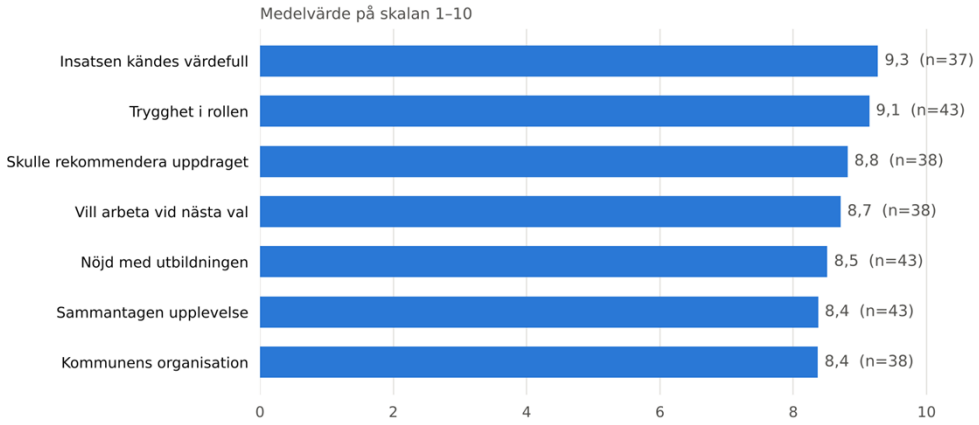
Valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026 genomfördes i Knivsta kommun med en i huvudsak stabil organisation. Intresset för att arbeta med valet var stort. Det kom in cirka 220 ansökningar, och 120 personer fick en eller flera roller. Vid valet till Europaparlamentet 2024 räckte ansökningarna precis till bemanningen på valdagen. Inför 2026 fanns i stället en god marginal, vilket gav utrymme att välja och att ha reserver. Röstmottagarna var engagerade, arbetsgrupperna fungerade väl och valkansliet hade ett högt förtroende. Utvärderingen visar samtidigt att arbetsförutsättningarna varierade mellan lokaler och arbetsgrupper. De tydligaste förbättringsbehoven gäller lokaler, bemanning och hanteringen av förtidsröster på valdagen.

Underlag. Utvärderingen bygger på en enkät till röstmottagarna med 43 svar av 120 mottagare, vilket ger en svarsfrekvens på 35,8 procent. Till det kommer en enkät till valnämndens ledamöter, där fyra av nio svarade, och en erfarenhetsåterföring från samordnaren för förtidsröstningen i Kommunhuset. De flesta svarande hade arbetat med val tidigare, och resultaten bör läsas som indikationer snarare än som en heltäckande bild. Valkansliet kommer att fortsätta samla in synpunkter från röstmottagare, valnämnden och bland kommunens medarbetare.

Röstmottagarnas helhetsbild är positiv (figur 1):

- **Upplevelse och trygghet:** Den sammantagna upplevelsen fick snittbetyget 8,4 av 10, och tryggheten i rollen fick 9,1.
- **Kommunens organisation:** Organisationen av valet fick snittbetyget 8,4. 30 av 38 vill arbeta vid nästa val.
- **Rekommendation:** Snittbetyget för att rekommendera uppdraget till andra var 8,8.
- **Utbildningen:** Utbildningen fick 8,5 och förberedde väl för de grundläggande arbetsuppgifterna.
- **Valkansliets stöd:** Stödet får goda omdömen, framför allt för bemötande och tillgänglighet.

Figur 1: Röstmottagarnas helhetsbetyg, medelvärde på skalan 1–10 (n = 37–43

Källa: Enkät till röstmottagare 2026 (n = 37–43).

Den moderniserade förtidsröstningen togs väl emot. Det nya arbetssättet, skanningen och de nya valbåsen uppfattas som förbättringar. Bristerna gäller de fysiska förutsättningarna. Arbetsmiljön bedömdes som bra av endast 5 av 11 svarande. Båsen blev en flaskhals vid hög belastning, och i Alsike skolans matsal måste tunga bås plockas fram och undan varje dag.

På valdagen var samarbetet och bemötandet av väljare styrkor. Hanteringen av förtidsröster i vallokalerna tog dock lång tid och försenade rösträkningen. Flera grupper arbetade långt in på natten. Björkhallen, Thunmansskolan och CIK har de tydligaste lokalrelaterade problemen.

Valnämnden bedömer sitt eget arbete och samarbetet med valkansliet som gott. Ledamöterna vill dock att nämndens roll på valdagen tydliggörs. De påpekar också att arbetet under valdygnet och onsdagsräkningen var sårbart. Mer vila och robusthet i valkansliet är önskvärt.

Prioriteringar inför nästa val:

1. Planera bemanning och rösträkning efter varje distrikts arbetsmängd, med förberedd kvällsförstärkning och fungerande raster.
2. Se över hanteringen av förtidsröster i vallokalerna och utbildningen i den.
3. Välj lokaler och gör möbleringsplaner utifrån hela arbetskedjan, särskilt för förtidsröstningen och de lokaler som pekas ut.
4. Ge mer utrymme åt praktisk träning i avvikande situationer och rösträkning, och ta fram samstämmigt material tidigare.
5. Tydliggör nämndens roll på valdagen, minska sårbarheten i kansliets bemanning och utred ersättare i valnämnden.

Samtliga åtgärder som föreslås i utvärderingen finns samlade i bilaga 3.

Valnämndens och valkansliets organisation

Nämnden

Ledamöter	Roll
Per Lindström (KD)	Ordförande
Marcus Österman (S)	vice ordförande
Kjell-Arne Nilsson (KNU)	Ledamot
Monika Lövgren (SD)	Ledamot
Anki Bondesson (M)	Ledamot
Annegret Stackenström (C)	Ledamot
Lena Lundberg (L)	Ledamot
Germund Sjövall (MP)	Ledamot
Malin Tollbom Kjell (V)	Ledamot

Nämnden sammanträdde 10 gånger under perioden september 2025 till oktober 2026 – inklusive sammanträdet för utvärderingen. Se bilaga 1 för en lista över sammanträden och ärenden.

Valkansliet

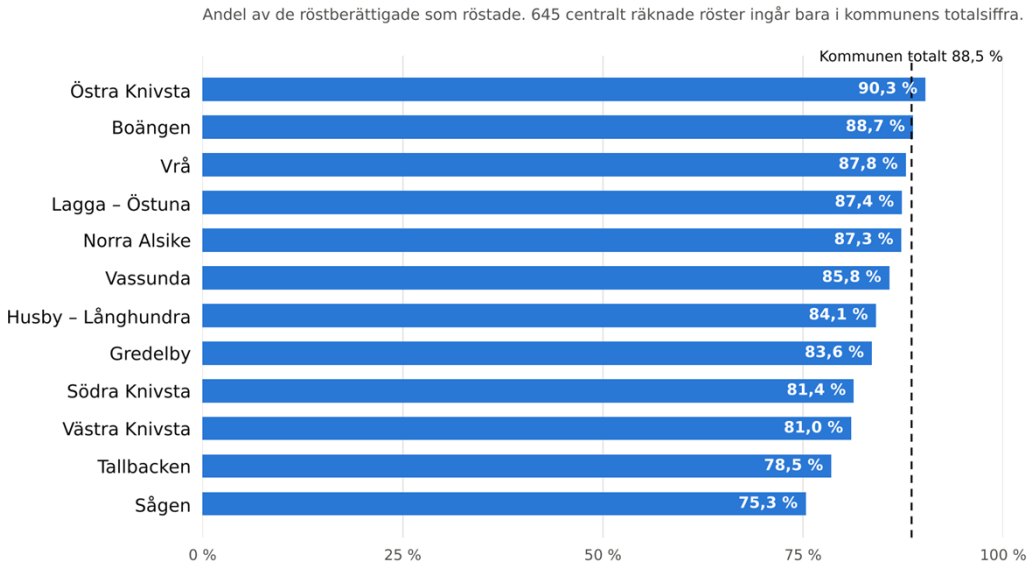
Valkansliet ansvarade för planering, rekrytering, utbildning, logistik och stöd till röstmottagarna under valperioden. Kansliet bestod av två valsamordnare på heltid från januari, en valsamordnare på halvtid. Övriga roller som var aktiva hela valperioden var kommunikatör, kanslichef, säkerhetssamordnare. Under valdagen/natten och den preliminära rösträkningen förstärktes kansliet med övrig personal från kommunkansliet. Tjänsteman i beredskap (TIB) fanns tillgänglig under hela valperioden.

Inför valen 2026 kom det in cirka 220 ansökningar, och 120 personer fick en roll. Vid valet till Europaparlamentet 2024 räckte ansökningarna precis till bemanningen på valdagen (källa: valkansliets rekryteringsuppgifter).

Valdeltagande och förtidsröstning

Valdeltagandet i riksdagsvalet 2026 blev 88,5 procent i Knivsta kommun. Av 15 318 röstberättigade röstade 13 556 (*Länsstyrelsens slutgiltiga sammanräkning*).

Figur 2: Valdeltagande per valdistrikt, valen 2026

Källa: Länsstyrelsens slutliga sammanräkning, riksdagsvalet 2026.

Drygt hälften av de röstande, 7 388 personer eller 54,5 procent, förtidsröstade. 6 168 röstade på valdagen.

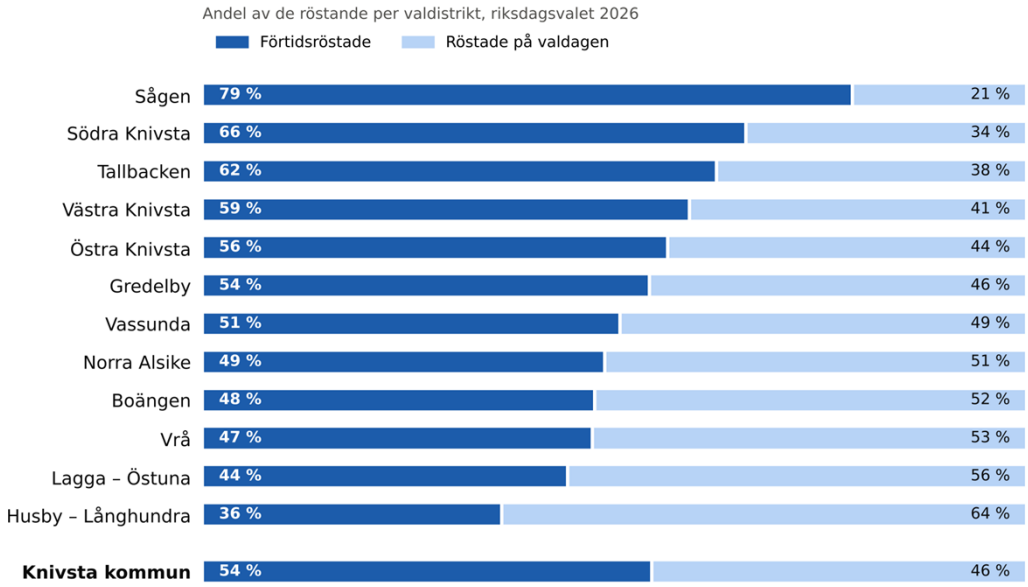
Av Knivstabornas 7 388 förtidsröster lades:

- 6 284 i Knivstas egna röstningslokaler
- 952 (12,9 procent) i en annan kommun
- 152 som utlands- eller brevröster.

Knivstas röstningslokaler tog också emot förtidsröster från väljare i andra kommuner. Totalt i våra egna röstningslokaler togs 6 889 förtidsröster emot, varav 6 284 från knivstabor och 605 från väljare från andra kommuner som röstade i Knivsta. Kommunhuset tog emot 6 028 röster, Alsike skola 813 och den ambulerande röstmottagningen 48. Belastningen ökade kraftigt mot slutet av perioden, och den mest intensiva dagen var fredagen före valdagen, med 790 mottagna röster. *"Uppgifterna om förtidsröster bygger på Valmyndighetens statistik per röstningslokal, hämtad från valid."*

Valdeltagandet och andelen förtidsröstande skiljer sig mycket åt mellan distrikten:

Figur 3: Andel som förtidsröstade respektive röstade på valdagen[1]

Källa: Länsstyrelsens slutliga sammanräkning, riksdagsvalet 2026, och kommunens register över mottagna förtidsröster.

Skillnaderna har betydelse för arbetet på valdagen. I Sågen (Högåsskolans skolrestaurang) och Södra Knivsta (CIK B-hall, större delen) hade två av tre väljare eller fler förtidsröstat. Vallokalerna där hade alltså många förtidsröster att hantera innan rösträkningen kunde börja.

I Husby – Långhundra var det drygt en tredjedel. Landsbygdsdistrikten Lagga – Östuna och Husby – Långhundra har den högsta andelen förtidsröster lagda i en annan kommun, ungefär en fjärdedel. Det tyder på att många där röstar där de arbetar eller pendlar.

Bedömning: Andelen förtidsröstande per distrikt kan användas när bemanningen av vallokalerna planeras inför nästa val. Distrikt med hög andel förtidsröster behöver förstärkning för hanteringen av förtidsrösterna och för kvällens rösträkning.

[1] Länsstyrelsens slutliga sammanräkning och kommunens register över mottagna förtidsröster. 645 röster räknades centralt och ingår i kommunens valdeltagande men inte i distriktens. Distriktens faktiska valdeltagande är därför något högre än diagrammet visar. Andelen förtidsröstade per distrikt bygger på en uppskattad fördelning av de centralt räknade rösterna.

Underlag och tolkning

Enkäten skickades till röstmottagare i vallokal, röstmottagare i förtidsröstningen, till dem som hoppade in som rösträknare och till dem som var reserver, sammanlagt 120 mottagare. Det kom in 43 svar, vilket ger en svarsfrekvens på 35,8 procent. Av de svarande var 21 röstmottagare i vallokal, 9 i förtidsröstningen, 7 ordförande och 5 vice ordförande.

Beräkningen förutsätter att ingen person ingår i flera av mottagargrupperna. Svaren lämnades mellan den 19 september och den 9 oktober 2026.

Av de 43 svarande hade 34 personer (79 procent) arbetat med val tidigare, medan 9 (21 procent) deltog för första gången. 41 personer har angett arbetslokal, och svaren omfattar alla vallokaler utom Ängbyskolan, där valsamordnare i stället har intervjuat röstmottagare per telefon, samt båda förtidsröstningslokalerna.

Antalet svar varierar mellan frågorna. Procentandelarna beräknas på antalet svar på respektive fråga. När "ej relevant" har räknats bort anges det.

Svarsfrekvensen innebär att resultaten ger ett värdefullt underlag för utveckling, men de speglar inte säkert hela personalgruppens upplevelser.

Den moderniserade förtidsröstningen

Bakgrund

Vid valen 2026 genomfördes förtidsröstningen för första gången enligt Valmyndighetens moderniserade arbetssätt. Förändringen innebar bland annat skanning av fönsterkuvert och väljarens legitimation vid röstmottagningen, digital avprickning och nya kombinerade valbås där väljaren tar sina valsedlar och gör ordning sin röst avskilt.

Förberedelser

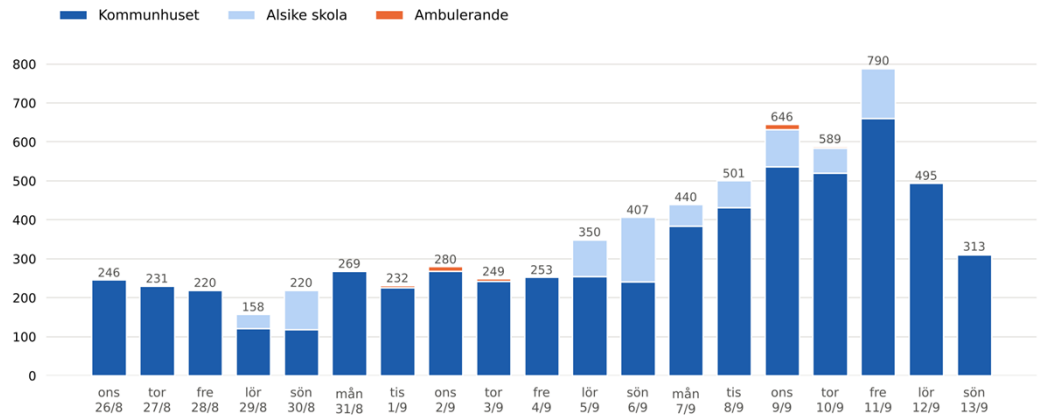
Valnämnden fick en demonstration av de nya valbåsen den 16 april 2026. Vid samma sammanträde anmäldes personuppgiftsbiträdesavtalet med Valmyndigheten om digital väljarförteckning och distribution av förtidsröster. Den 21 maj ändrade nämnden ordningen för valsedlarna i förtidsröstningslokalen för att anpassa efter de nya valbåsen. 26 augusti började förtidsröstningen. Förtidsröstningen och eventuella incidenter följdes upp vid sammanträdet den 3 september.

Förtidsröstning bedrevs i Kommunhusets Mötesarena och i Alsike skolans matsal. 34 personer arbetade med förtidsröstningen. Båda lokalerna hade fyra nya valbås och ett bord för mottagning av rösterna.

Genomförande

Ganska tidigt in i förtidsröstningen stod det klart att antal förtidsröstande var större än förväntat (figur 4). Förtidsröstningen i kommunhuset fick förses med ytterligare en dator och skanner. Inför valet beslutade valnämnden att utöka öppettider för förtidsröstningen. Vilket var ett bra beslut då det var många röstande den sista timmen onsdag, torsdag och fredag innan valdagen.

Figur 4: Mottagna förtidsröster per dag i Knivsta röstningslokaler (totalt 6889)

Källa: Valmyndigheten, mottagna förtidsröster per röstningslokal 2026.

Utvärderingen nedan bygger på två källor:

- **Enkätsvar** från 11 röstmottagare i förtidsröstningen, ungefär en tredjedel av gruppen. Varje svar får därför stort genomslag, och resultaten bör läsas som indikationer.
- **Samordnarens erfarenhetsåterföring** från Kommunhuset, som samordnaren tog fram tillsammans med tre röstmottagare.

Vad fungerade väl

Röstmottagarna gav förtidsröstningen som helhet snittbetyget 8,6 av 10. De flesta delar fick positiva omdömen.

Figur 5: Förtidsröstningen, arbetsmiljö sticker ut

Källa: Enkät till röstmottagare 2026, frågor om förtidsröstningen (n = 11).

- **Det nya arbetssättet:** 9 av 11 bedömde den moderniserade hanteringen som bra eller mycket bra. Skanningen av väljarens körkort och kuvert lyfts fram som särskilt smidig.
- **De nya valbåsen:** Båsen fick mycket beröm av väljarna och återkommer i fritextsvaren som det som fungerade bäst.
- **Samarbetet i gruppen och bemanningen:** 10 av 11 bedömde vardera som bra eller mycket bra. Rutinerna vid öppning, under dagen och vid stängning fick lika goda omdömen.
- **Väljarflödet i Kommunhuset:** Golvtejp, pollare, avspärrningsband, skyltar och skärmar gav ett bra flöde genom lokalen. Tälten var nödvändiga vid kö.
- **Avvikelsehanteringen i Kommunhuset:** Samordnaren införde en metod där avvikelser fotograferades, åtgärdades direkt och dokumenterades i en bilaga till dagrapporten. Metoden störde flödet minimalt och kan användas som god praxis.

Utmaningar

- **Arbetsmiljö:** Endast 5 av 11 bedömde arbetsmiljön som bra eller mycket bra. Kommentarerna gäller temperaturvariationer, datorskärmar som bländades av fönstren, trånga pausutrymmen och hög belastning vid toppar.
- **Valbåsen som flaskhals:** I Kommunhuset användes fyra bås till två datorstationer, och köerna uppstod vid båsen.
- **Påfyllning av valsedlar:** Valsedelsfacken är tunna och olika tjocka, vilket kräver täta påfyllningar. Skyddstejpen på plastskivorna togs inte bort förrän sent i perioden. Det gjorde det svårt att skilja parti- och namnvalsedlar åt, och väljare uppgav felaktigt att personvalsedlar saknades.
- **Äldre valkuvert:** Kuvert med rak flik var svåra att använda och fick under vissa dagar öppnas i förväg med brevsprättare. Det förlängde tiden i båset.
- **Tunga bås:** I Alsike skolans matsal måste bås och material plockas fram och undan varje dag.
- **Programvaran:** Det går inte att gå vidare med Enter efter skanning. Varningsrutan för nedkopplad mottagning och informationsrutan för budröster liknar varandra så mycket att budröster i onödan togs emot nedkopplat. (Synpunkter har sammanställts till Valmyndigheten, se bilaga 2)
- **Planering:** Kontaktlistor och arbetsinstruktionen kom först kort före eller efter starten. Partiernas namnvalsedlar lämnades en halvtimme före öppning första dagen, vilket var för kort tid för att sortera in dem i alla bås.
- **Schemaläggning och arbetsfördelning:** Omdömena är både mycket positiva och mycket negativa, vilket tyder på ojämna förutsättningar mellan passen.
- **Språkstöd:** Röstmottagarna lade mycket tid på att instruera väljare, särskilt förstagångsväljare. Information fanns främst på svenska och muntligt på engelska.

Bemanning

Samordnaren har utifrån erfarenheterna från Kommunhuset bedömt följande minimibemanning:

Situation	Minimibemanning
Hög belastning	8 röstmottagare: 4 vid datorer, 2 vid båsen, 1 vid insläpp och kuvert, 1 för paus och akuta problem

Situation	Minimibemanning
Låg belastning	4 röstmottagare (ingen kan ta paus)
Kvällsräkning	Minst 6 personer

Källa: Samordnarens erfarenhetsåterföring, förtidsröstning Kommunhuset 2026.

Alla röstmottagare, även erfarna, behöver inkörning eftersom processen har ändrats. Det bör därför gå att öppna två datorstationer redan första dagen.

Bedömning: Den moderniserade förtidsröstningen togs väl emot. Det nya arbetssättet, skanningen och valbåsen uppfattas som förbättringar, och väljarflödet fungerade i huvudsak bra. Bristerna gäller främst de fysiska förutsättningarna: lokaler, ergonomi, materialhantering och kapaciteten vid båsen. Dessa kan kommunen till stor del påverka själv.

Rekommendationer inför nästa val

1. Prioritera lokaler där båsen kan stå kvar under hela röstningsperioden. Om en lokal kräver daglig möblering ska kommunen ordna avlastning.
2. Pröva att dimensionera för fler valbås per datorstation, och gör en möbleringsplan per lokal med separata flöden till och från båsen.
3. Fyll inte facken för tjockt, ställ papperskorg vid båsen och numrera båsen tydligt.
4. Säkra ergonomin med skärmar placerade utan bländning, justerbara arbetsplatser, fungerande temperatur och pausutrymmen.
5. Bemanna efter belastning med stöd av skanningsstatistiken från 2026, och planera för två datorstationer från första dagen.
6. Lämna kontaktlistor och arbetsinstruktionen, digitalt och utskrivet, senast vid utbildningen. Kom överens med partierna om att namnvalsedlarna lämnas i god tid före öppning första dagen.
7. Ta fram bildbaserat informationsmaterial på engelska och fler språk, med samma bilder och upplägg som det svenska (*se även bilaga 2*).
8. Utvärdera om de kombinerade båsen kan användas på valdagen.

Röstmottagarnas utvärdering

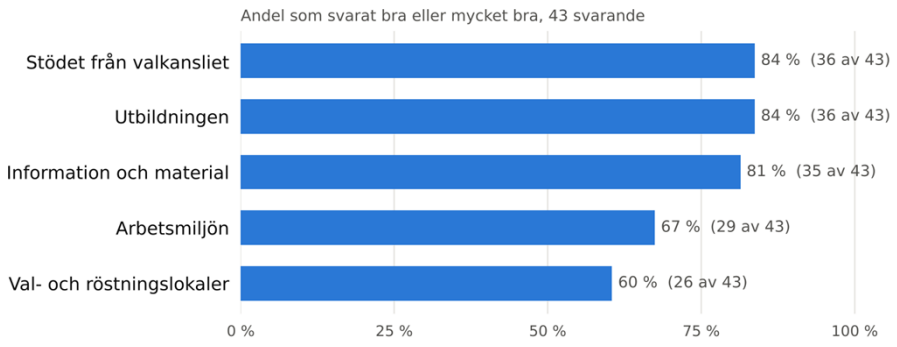
Övergripande upplevelse och trygghet

Avsnittet bygger på enkäten till röstmottagare 2026, om inget annat anges.

Den sammantagna upplevelsen av att arbeta med valet fick snittbetyget 8,4. Av 43 svarande gav 33 (77 procent) betyget 8–10. Tryggheten i rollen var ännu högre, med ett snitt på 9,1. Samtliga gav betyget 7 eller högre, vilket tyder på att de svarande i stor utsträckning kände sig säkra i sina arbetsuppgifter.

När de svarande bedömde olika områden fick valkansliets stöd, utbildningen och informationen bäst omdömen. Lokalerna och arbetsmiljön låg tydligt lägre (figur 6).

Figur 6: Andel som bedömt området som bra eller mycket bra (n = 43).

Källa: Enkät till röstmottagare 2026.

Samarbetet inom arbetsgrupperna är ett tydligt återkommande positivt tema i fritextsvaren. Flera lyfter fram hjälpsamma kollegor, god stämning och stöd från ordförande och vice ordförande. Arbetsgruppernas sammansättning och ledning framstår därför som viktiga styrkor.

Den positiva helhetsbilden behöver samtidigt läsas tillsammans med beskrivningarna av hög arbetsbelastning i vissa lokaler. Hög nöjdhet utesluter inte att enskilda grupper hade påfrestande arbetsförhållanden. Många av felen som uppstod hänvisas till den höga arbetsbelastningen.

Utbildning

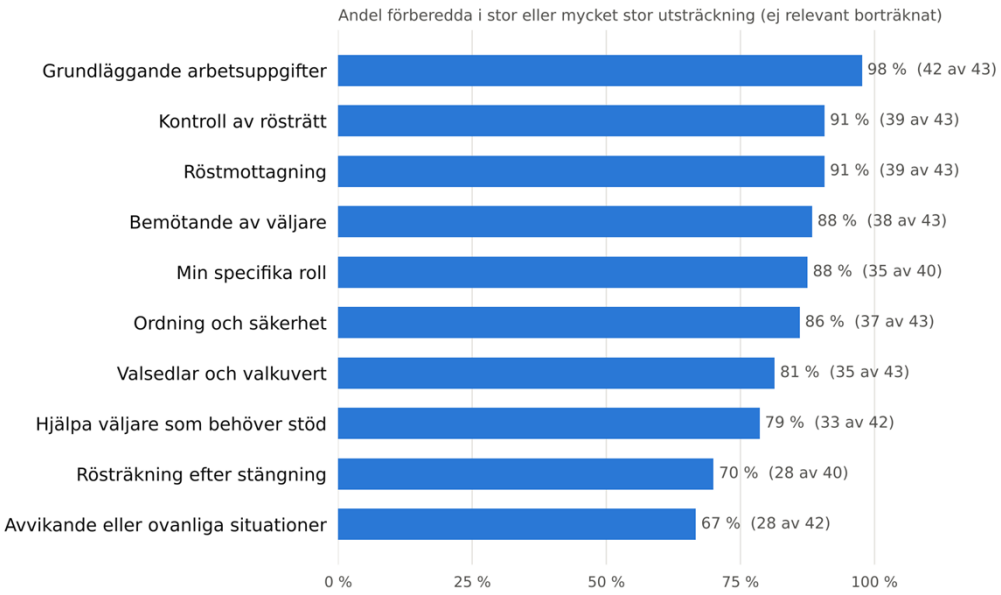
Utbildningen fick snittbetyget 8,5. Av 43 svarande gav 35 (81 procent) betyget 8–10.

Utbildningen förberedde deltagarna väl för de grundläggande arbetsuppgifterna:

- **Grundläggande arbetsuppgifter:** 42 av 43 kände sig förberedda i stor eller mycket stor utsträckning.
- **Röstmottagning och kontroll av rösträtt:** 39 av 43 för vardera.

Förberedelsen var svagare för avvikande eller ovanliga situationer (67 procent) och för rösträkningen efter stängning (70 procent). Även stödet till väljare som behöver hjälp låg något lägre, på 79 procent (figur 7).

Figur 7: Andel som kände sig förberedda i stor eller mycket stor utsträckning, per arbetsmoment (“ej relevant” borträknat, n = 40–43).

Källa: Enkät till röstmottagare 2026.

Fritextsvaren visar uppskattning för kombinationen av webbutbildning, fysisk utbildning och repetition. Praktiska övningar, avprickning i röstlängden och möjligheten att träffa den egna arbetsgruppen nämns särskilt.

Utvecklingsönskemålen gäller mer praktisk träning i rösträkning, hantering av förtidsröster och datorregistrering. Det finns också synpunkter om att skriftliga och muntliga instruktioner inte alltid stämde överens och att repetitionsmaterialet kom sent. Repetitionsmaterialet var också den del av utbildningsmaterialet som fick svagast omdöme: 32 av 43 bedömde det som bra eller mycket bra, och 10 svarade varken eller.

Bedömning: Utbildningens grundupplägg bör behållas. Inför nästa val bör de mer krävande momenten få större utrymme genom praktiska övningar, särskilt avvikande situationer, rösträkning, hantering av förtidsröster och avprickning i röstlängden. För avprickningen bör en enhetlig rutin tas fram som alla röstmottagare övar och som används i samtliga vallokaler, till exempel att väljarens namn läses upp och att det kontrolleras i vilka val väljaren har rösträtt. Materialet behöver kvalitetssäkras och göras tillgängligt tidigare.

Information och kommunikation

Informationen bedöms överlag positiv:

- **Information i god tid:** 41 av 43 (95 procent) var nöjda eller mycket nöjda.
- **Information om den egna rollen:** 39 av 43 (91 procent) var nöjda.

Två områden fick svagare resultat:

- **Information om lokalen:** 31 av 43 (72 procent) var nöjda. Fyra var missnöjda och åtta svarade varken eller.
- **Arbetstider och schema:** 36 av 43 var nöjda, men tre var mycket missnöjda. Det hänger ihop med de polariserade svaren om schemaläggningen.

Fritextsvaren pekar framför allt på behov av tydligare praktisk information om möblering, larm, nycklar och taggar samt återställning av lokalerna. Det finns också exempel på motstridiga besked om schema och instruktioner.

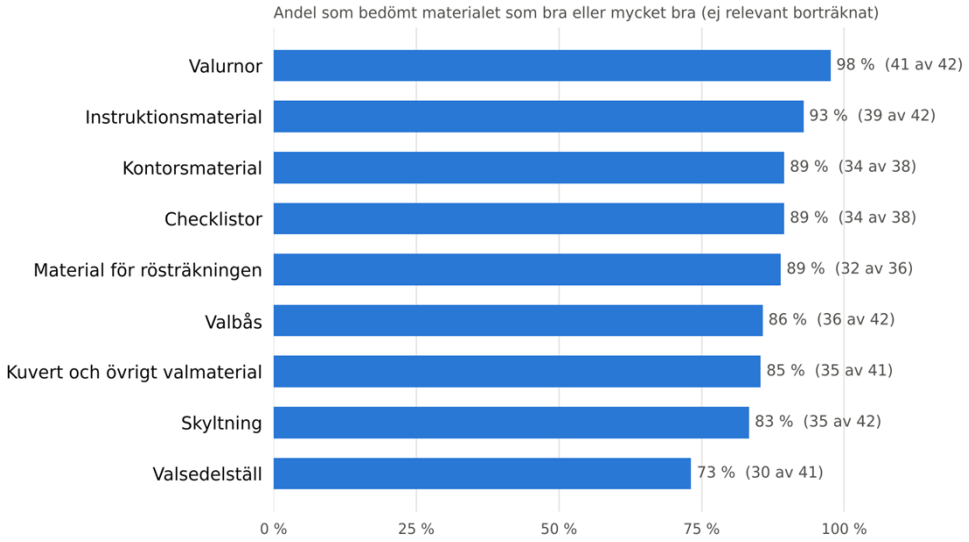
Bedömning: Den övergripande kommunikationen fungerar väl. Förbättringsarbetet bör inriktas på samordnade besked och tydliga instruktioner för varje lokal, från förberedelser till återställning.

Material och valbås

De flesta materialtyper får positiva omdömen (figur 8):

- **Valurnor:** 41 av 42 (98 procent) bedömde dem som bra eller mycket bra.
- **Instruktionsmaterial:** 39 av 42 (93 procent).
- **Valbås:** 36 av 42 (86 procent).

Figur 8: Andel som bedömt materialet som bra eller mycket bra (“ej relevant” borträknat, n = 36–42).

Källa: Enkät till röstmottagare 2026.

Valsedelställen sticker ut med fler negativa omdömen. Åtta av 41 svarande (20 procent) bedömde dem som dåliga eller mycket dåliga. Kommentarerna gäller stabilitet, antal ställ och svårigheter att hantera valsedlarna.

De nya kombinerade båsen lyfts särskilt fram i fritextsvaren, med önskemål om att använda dem även på valdagen. Samtidigt finns synpunkter om små valsedelsfack, täta påfyllningar och otydliga plastskivor.

Fyra av 41 bedömde kuvert och övrigt valmaterial som dåligt. Kommentarerna gäller delvis igenklistrade valkuvert och materiallistor som inte stämde med levererat innehåll. Samordnaren i förtidsröstningen beskriver att äldre valkuvert med rak flik var svåra att få ned valsedlarna i. Det förlängde tiden i båset och bidrog till köer.

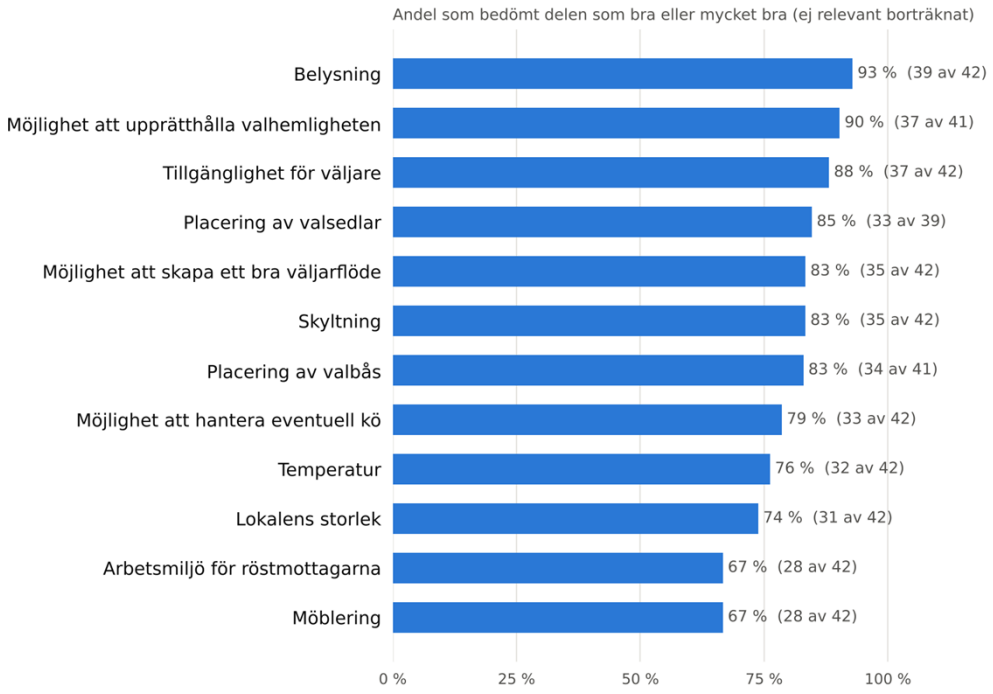
Bedömning: Materialet fungerade i huvudsak väl. Valsedelställ, kuvert och packningslistor bör prioriteras för kontroll, och äldre valkuvert bör gallras ut. Erfarenheterna av de nya båsen bör tas till vara, samtidigt som påfyllning och hantering behöver underlättas.

Lokaler och arbetsmiljö

Lokalerna är ett tydligt utvecklingsområde. I den övergripande bedömningen ansåg 26 av 43 svarande (60 procent) att val- och röstningslokalerna var bra eller mycket bra. Ytterligare fem svarade ganska bra.

Belysning, valhemlighet och tillgänglighet för väljare bedöms bäst. Möblering och arbetsmiljö för röstmottagarna bedöms svagast, med 67 procent positiva svar vardera (figur 9).

Figur 9: Andel som bedömt delen av lokalen som bra eller mycket bra (“ej relevant” borträknat, n = 39–42).

Källa: Enkät till röstmottagare 2026.

Kommentarerna visar att problemen ofta rörde lokalens praktiska användning. Återkommande exempel är:

- tunga möbelflyttar
- material som förvarades långt från arbetsplatsen
- temperaturproblem
- brister i tillgång till toalett och pausutrymmen.

Vid CIK beskrivs svårigheter för väljare att hitta rätt mellan närliggande vallokaler. Inom förtidsröstningen lyfts den dagliga fram- och undanplockningen av tunga bås fram som en belastning.

Stödet från fastighetsjouren fick snittbetyget 4,0 av 5, och 25 av 35 gav betyget 4 eller 5. Fritextsvaren om larm, taggar och vaktmästare visar ändå att samordningen inför och efter röstningen kan förbättras.

Analys per vallokal

Bedömningen bygger på lokalbetygen och fritextsvaren i enkäten. Antalet svar per lokal är litet, så resultaten visar främst erfarenheter och förbättringsbehov.

Långhundraskolans idrottshall – 3 svar

Samtliga svarande bedömer lokalens storlek, möblering, arbetsmiljö och tillgänglighet som bra eller mycket bra. Synpunkterna gäller främst placeringen av valsedelställen och kommunikationen mellan arbetsstationerna. En svarande önskar kortare avstånd mellan valsedelställ och valbås.

En svarande uppger att bristande kommunikation mellan röstmottagning och avprickning vid ett tillfälle ledde till att en väljare utan rösträtt i riksdagsvalet fick lämna en röst. Uppgiften har kontrollerats mot både protokoll och incidentrapport.

Bedömning: Lokalen har goda grundförutsättningar. Förbättringarna gäller främst placeringen av valsedelställen och en tydligare rutin för kommunikationen mellan röstmottagning och avprickning.

Alsike skolans matsal, valdagen – 2 svar

Båda svarande ger mycket goda omdömen om storlek, möblering, tillgänglighet och möjligheten att hantera väljarflöden och köer. Väljare kom dock till fel vallokal, och liknande lokalnamn bidrog till förväxlingar. Det förekom också köer när väljare gjorde i ordning sina kuvert vid valsedelställen. En svarande beskriver störande ventilationsljud i pausutrymmet.
Bedömning*:* Själva röstningslokalen fungerar väl. Tydligare information om rätt vallokal, bättre vägledning genom röstningsmomenten och kontroll av pausutrymmet bör prioriteras.

CIK B-hall, större delen – 5 svar

Samtliga bedömer tillgänglighet, väljarflöde och köhantering som bra eller mycket bra. Bedömningen av lokalens storlek är däremot blandad, och flera beskriver att stora avstånd mellan arbetsstationerna försvårade kommunikationen. Återkommande kommentarer gäller förväxlingar mellan de två vallokalerna i CIK, taggar, larm, tillgång till toalett och otydliga instruktioner för återställning. Flera beskriver hög arbetsbelastning och behov av fler rösträknare, vilket behöver skiljas från lokalens fysiska egenskaper.

Bedömning*:* Lokalen har tillräckliga ytor, men möbleringen behöver ge bättre kontakt mellan arbetsstationerna. Tydligare åtskillnad mellan vallokalerna och bättre samordning med vaktmästeriet behövs. Bemanningen bör planeras efter distriktets arbetsmängd.

CIK B-hall, mindre delen – 2 svar

Båda bedömer möbleringen och arbetsmiljön positivt. Synpunkterna gäller främst entrén, skyltningen och avgränsningen mot den andra vallokalen. En svarande beskriver att entréhallen inte kunde överblickas från röstningslokalen och att en dörr gick i lås, vilket riskerade att hindra väljare från att komma in. Det finns även kommentarer om trång passage och hantering av skoskydd.

Bedömning: Entréns funktion och uppsikt behöver säkerställas. Skyltningen bör hjälpa väljaren att hitta rätt innan hen når röstmottagningen.

Thunmansskolans skolrestaurang – 4 svar

Bedömningen av storleken är delad: två svarar bra och två dåligt. Möbleringen får svagare omdömen, med två negativa, ett neutralt och ett positivt svar. Kommentarerna beskriver mycket möbler som behövde flyttas och trängsel i kapprummet vid köbildning. Flera lyfter hög arbetsbelastning vid hanteringen av förtidsröster och rösträkningen, och en svarande beskriver arbete fram till omkring klockan fem på morgonen.

Bedömning: Både lokalens användning och arbetsorganisationen behöver ses över. En färdig möbleringsplan, mindre behov av tunga lyft och planerad kvällsförstärkning bör prioriteras.

Björkhallen – 5 svar

Svaren visar tydliga problem med köhanteringen: tre bedömer den som dålig och en som varken bra eller dålig. Två ger negativa omdömen om möbleringen, medan tre bedömer lokalens storlek positivt. Flera beskriver för få valsedelställ eller bås, köer utomhus och behov av att möblera om under dagen. Det finns även synpunkter om parkering, den smala tillfartsvägen och tunga transporter av möbler och material från andra utrymmen. En svarande uppger att väljare vände på grund av kön.

Bedömning: Problemen gäller främst hur lokalen organiserades och utrustades, men tillfart och parkering behöver också granskas. Björkhallen bör prioriteras för en samlad genomgång av möblering, kapacitet, materialplacering och köhantering. Det framkom efter valet även att röstmottagare på plats möblerade lokalen annorlunda än vad rekommenderas av valkansliet, detta kan ha bidragit till längre köer än vanligt vid Björkhallen. Viktigt att vara tydlig i kommande utbildningar att vad valkansliet rekommenderade gällande möblering bör följas.

Alsike sporthall – 2 svar

Båda ger mycket goda omdömen om samtliga lokalaspekter, inklusive arbetsmiljö, tillgänglighet och köhantering. Den konkreta bristen är att bord saknades och fick hämtas från Alsike skola.

Bedömning: Lokalen fungerar väl. Inför nästa val bör möbler och utrustning kontrolleras i förväg.

Lagga skolans idrottshall – 4 svar

Tre personer har besvarat de detaljerade lokalfrågorna, och två av dem bedömer möbleringen som dålig. Tillgänglighet och köhantering får däremot positiva omdömen. Kommentarerna gäller brist på lämpliga bord, användning av pingisbord, behov av tydligare skyltning och för få skoskydd.

Bedömning: Lokalen har användbara grundförutsättningar, men möbler och skyltning behöver förbättras. Lämpliga arbetsbord och en förberedd möbleringsplan bör säkerställas. Valkansliet behöver mer hjälp av andra funktioner i kommunen för bättre möblering.

Högåsskolans gymnastiksal/matsal – 2 svar

Båda bedömer storlek, arbetsmiljö och tillgänglighet som mycket bra. Bedömningarna av möblering, väljarflöde och köhantering skiljer sig däremot åt. Kommentarerna gäller svårigheter att hitta bland valsedlarna och oro för hur köernas placering påverkar valhemligheten. Det är synpunkter på möjliga risker, inte belägg för att valhemligheten faktiskt röjdes.

Bedömning: Placeringen av köer, valsedelställ och valbås bör granskas. En svarande uppger arbete i Högåsskolans matsal men kunde inte välja den lokalen i enkäten, och det svaret redovisas därför inte här.

Adolfsbergsskolans skolrestaurang – 2 svar

Båda bedömer storlek, arbetsmiljö och tillgänglighet positivt, och väljarflöde och köhantering får mycket goda omdömen. En svarande beskriver att larmet inte var avstängt vid möbleringen. Det finns även synpunkter om materiallistor som inte stämde och instabila valsedelställ.

Bedömning: Lokalen fungerar väl. Rutinerna för larm, materialkontroll och iordningställande bör förbättras.

Ängby skolans idrottshall

Ingen röstmottagare från Ängbyskolan besvarade enkäten. Valsamordnaren har i stället varit i kontakt med samtliga som arbetade i lokalen via telefon. Lokalen som helhet var uppskattad.

Under valnatten uppstod flera problem vid rösträkningen. Problemen hänger dels samman med den stora mängden förtidsröster, som även beskrivs från andra vallokaler, dels med samarbetet och dynamiken i arbetsgruppen.

Bedömning: Lokalen fungerar väl. Inför nästa val bör gruppens sammansättning ses över, liksom bemanningen och rutinerna för hantering av förtidsröster och rösträkning.

Förtidsröstningslokaler

Kommunhuset, Mötesarenan – 8 svar

Svaren visar en skillnad mellan lokalens funktion för väljarna och arbetsmiljön för personalen. Sju av åtta bedömer köhanteringen positivt, men endast tre bedömer arbetsmiljön som bra. Fyra svarar varken eller och en dåligt. Kommentarerna beskriver temperaturvariationer, behov av fler bås och köer som ibland korsade vägen till och från båsen. Det finns också synpunkter om datorskärmar, trånga pausutrymmen och täta förflyttningar för att fylla på valsedlar. En svarande efterfrågar bättre tillgänglighet vid entrén, och samordnaren noterar att handikapparkering saknades.
Bedömning: Väljarflöde och personalens arbetsmiljö behöver utvecklas tillsammans. Möblering, temperatur, ergonomi, pausutrymmen och tillgänglighet vid entrén bör ingå i översynen.

Alsike skolans matsal, förtidsröstningen – 2 svar

Båda bedömer storlek, tillgänglighet och köhantering positivt, men arbetsmiljön får ett neutralt och ett negativt omdöme. Båda beskriver den dagliga fram- och undanplockningen av tunga bås och material som ett problem.
Bedömning: En lokal där utrustningen kan stå kvar under hela röstningsperioden bör prioriteras. Om matsalen används igen behöver kommunen ordna avlastning för möblering och materialhantering. På valdagen användes förrummet till matsalen och den bedömdes vara bättre och lättare att använda med de nya valbåsen.

Samlad analys

De tydligaste lokalrelaterade förbättringsbehoven finns i Björkhallen, Thunmansskolans skolrestaurang och CIK. Problemen skiljer sig åt:

Björkhallen: brister i kapacitet och köhantering.

Thunmansskolan: brister i möblering och arbetsbelastning.

CIK: brister i orientering, intern kommunikation och praktisk samordning.

För förtidsröstningen bör fokus ligga på arbetsmiljön i Kommunhuset och den återkommande möbelhanteringen i Alsike.

Ängbyskolan - problemen som uppstod främst gällde antalet förtidsröster och arbetsgruppen, inte lokalen.

Bedömning: Lokalvalet bör bedömas utifrån hela arbetskedjan: förberedelser, röstmottagning, pauser, rösträkning och återställning. Goda genomsnittliga omdömen om tillgänglighet får inte skymma de konkreta hinder som enskilda svarande beskriver.

Arbetsgrupper, bemanning och schema

Ansvarsfördelningen i gruppen fick snittbetyget 4,5 av 5. Möjligheten att byta arbetsuppgifter bedömdes som bra eller mycket bra av 39 av 42 (93 procent), och möjligheten att ta rast av 36 av 42.

Schemaläggningen fick snittbetyget 4,3 av 5. Snittet döljer dock en missnöjd minoritet: 28 av 42 gav högsta betyg, medan 4 gav lägsta betyg. Bemanningen vid perioder med många väljare bedömdes positivt av 35 av 42, men fem var negativa.

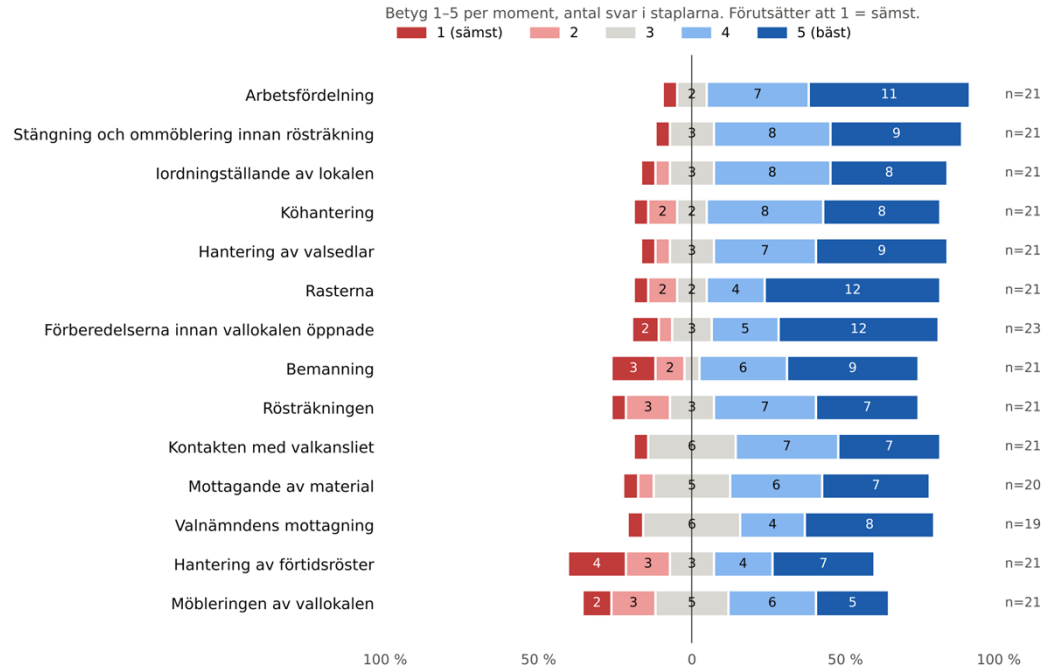
Fritextsvaren visar tydliga skillnader mellan grupperna. Vissa beskriver gott om personal och fungerande raster, medan andra beskriver underbemanning, hög belastning och långa arbetspass. Flera efterfrågar bemanning som bättre motsvarar distriktets storlek och mängden förtidsröster. Extra rösträknare uppskattades av dem som fick förstärkning, men behovet av kvällsförstärkning var svårt att bedöma under dagen.

Bedömning: Bemanningen bör planeras efter förväntad arbetsmängd i varje distrikt, och förstärkning till kvällen bör beslutas i förväg i stället för under dagen. Rösträkningen behöver en egen bemanningsplan med tydliga rutiner för förstärkning, raster och återhämtning. Schemaläggningen bör utgå från röstmottagarnas förutsättningar, och ett första schemautkast bör komma tidigt.

Valdagen och rösträkningen

Valdagens bedömningsfrågor besvarades av 19–23 personer som arbetade i vallokal. Arbetsfördelningen, stängningen och ommöbleringen före rösträkningen samt iordningställandet av lokalen fick bäst omdömen. Där gav 16–18 av 21 betyget 4 eller 5. Hanteringen av förtidsröster och möbleringen av vallokalen fick svagast omdömen: 7 respektive 5 av 21 gav betyget 1 eller 2. Även bemanningen fick fem låga betyg (figur 10).

Figur 10: Valdagen: hantering av förtidsröster och möblering svagast.

Källa: Enkät till röstmottagare 2026, frågor om valdagen (n = 19–23).

I fritextsvaren lyfts samarbetet, bemötandet av väljare och arbetsledningen fram som styrkor, och många beskriver rösträkningen som välfungerande. Samtidigt finns återkommande beskrivningar av att hanteringen av förtidsröster tog lång tid och försenade starten på rösträkningen.

Några svarande beskriver arbete långt in på natten, stor trötthet och otillräckliga möjligheter till rast och mat. Det finns också uppgifter om differenser och missad registrering av förtidsröster som behövde utredas. Dessa uppgifter följs upp separat.

Bedömning: Hanteringen av förtidsröster i vallokalerna och kvällens arbetsorganisation bör vara prioriterade utvecklingsområden. Planeringen behöver omfatta arbetssätt, ansvarsfördelning, bemanning och praktiska förutsättningar för ett långt arbetspass.

Stöd från valkansliet

Valkansliets stöd bedöms överlag positivt. När “ej relevant” räknas bort visar svaren följande:

Del av stödet	**Nöjda eller mycket nöjda**
Bemötande	28 av 29, 97 %

Del av stödet	Nöjda eller mycket nöjda
Snabbhet vid frågor	23 av 26, 88 %
Tillgänglighet	26 av 30, 87 %
Stöd vid problem	21 av 25, 84 %
Tydlighet i svar	21 av 26, 81 %

Det positiva bemötandet och hjälpsamheten är tydliga styrkor. Många beskriver ordförande och vice ordförande som sin väg till kansliet.

Förbättringsförslagen gäller främst tidigare och tydligare praktiska besked, mer aktiv resursfördelning och bättre samordning med vaktmästare. Det finns även önskemål om ett smidigare mottagande av material efter rösträkningen.

Både röstmottagarnas och ledamöternas svar visar att kansliets arbete under valdygnet och onsdagsräkningen vilade på få personer.

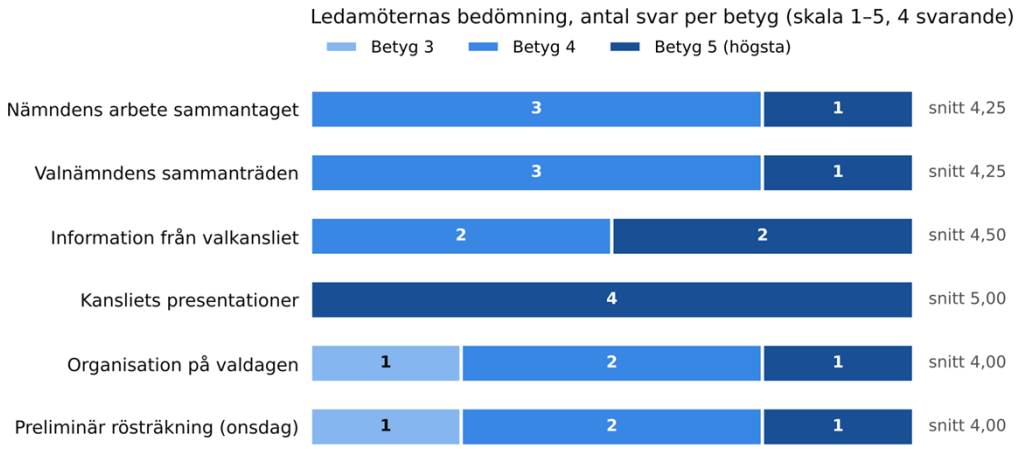
Bedömning: Valkansliet har ett gott förtroende bland de svarande. Nästa steg är att stärka den praktiska samordningen, tydliggöra hur förstärkning begärs och fördelas, och bemanna kansliet så att valdygnet och onsdagsräkningen inte blir beroende av enskilda personer.

Valnämndens utvärdering

Nämndens ledamöter fick besvara en egen enkät om nämndens arbete inför och under valen 2026. Fyra av nio ledamöter svarade. Resultaten ska därför läsas som enskilda ledamöters erfarenheter och inte som nämndens samlade bedömning. Övriga synpunkter samlas in på sista valnämnden.

Ledamöterna är överlag nöjda. Alla frågor fick betyg 3 eller högre på en femgradig skala, och de flesta svar var 4 eller 5. Nämndens arbete som helhet och sammanträdena fick båda snittbetyget 4,25. Valkansliets presentationer och genomgångar fick högsta betyg av samtliga svarande, och informationen från kansliet fick snittbetyget 4,5. Organisationen på valdagen och den preliminära rösträkningen på onsdagen fick lägst betyg, båda med snittet 4,0.

Figur 11: Ledamöternas bedömning.

Källa: Enkät till valnämndens ledamöter 2026 (n = 4).

Det som lyfts fram som särskilt bra är samarbetet inom nämnden och med kansliet. Ledamöterna beskriver låga trösklar mellan nämnd och förvaltning, högt förtroende och låg prestige, och de framhåller kansliets kompetens. Ledamöterna uppskattade också att nämnden snabbt kunde hantera oförutsedda händelser, till exempel genom att kalla in reserver och stötta distrikt som hade problem.

Synpunkterna på förbättringar gäller främst följande områden:

- **Nämndens roll på valdagen.** Flera ledamöter upplevde sin roll och uppgift som otydlig, både vid besöken i vallokalerna och vid den preliminära rösträkningen. Arbetsfördelningen på valdagens morgon beskrivs också som rörig.
- **Uthållighet och sårbarhet.** Valdygnet och onsdagsräkningen innebar mycket långa arbetspass. Kansliets bemanning blev sårbar när arbetet låg på få personer. Förslagen är att schemalägga vilotider, även för nämnden, och att börja det förebyggande arbetet redan inför valdagen.
- **Beslutsförhet.** En ledamot föreslår att ersättare utses till nämnden, så att den förblir beslutsför vid till exempel sjukdom.
- **Bemanning och förtidsröster i vallokalerna.** Ledamöterna föreslår särskilda rösträknare i vallokalerna, bättre anpassning av bemanningen till antalet röstande och mer fokus på hantering av förtidsröster i utbildningen.
- **Sammanträdena.** Utskicken till ledamöterna behöver fungera från start. Vid varje sammanträde bör det framgå var i tidsplanen arbetet befinner sig och vad som kommer härnäst. Ledamöterna efterfrågar också mer diskussion om etiska frågor och om vad som kan krävas av nämnden.

- **Uppföljning av lokalproblemen.** Exempel är larmzonerna i Högåsskolan, kommunikationen med vaktmästare i CIK och materialproblemen vid uppstarten.

Ledamöterna oroar sig också för rekryteringen av röstmottagare framöver. Det kan bli svårare att hitta personer utan jäv, och några röstmottagare kan ha känt sig "brända" efter problemen i ett par vallokaler.

Bedömning: Nämnden har fungerat väl, med gott samarbete och högt förtroende för valkansliet. Inför nästa val bör nämndens roll på valdagen och vid den preliminära rösträkningen tydliggöras. Arbetet bör också planeras så att det inte blir beroende av ett fåtal personer under valdygnet och onsdagsräkningen. Förslaget om ersättare i nämnden bör utredas.

Samlad bedömning och prioriteringar

Kommunens organisation av valet fick snittbetyget 8,4 av 10, och 30 av 38 svarande (79 procent) gav betyget 8–10. Viljan att arbeta vid nästa val är också hög: 30 av 38 gav betyget 8–10.

Viljan att rekommendera uppdraget till andra fick snittbetyget 8,8. Det motsvarar ett eNPS på ungefär +58. eNPS (*employee Net Promoter Score*) är ett vanligt mått på hur benägna medarbetare är att rekommendera sin arbetsplats eller sitt uppdrag till andra. De som ger betyget 9–10 räknas som ambassadörer och de som ger 0–6 som kritiker. Måttet är andelen ambassadörer minus andelen kritiker och kan variera från −100 till +100. Allt över 0 räknas som positivt och över +50 som mycket starkt. Av 38 svarande var 27 ambassadörer (71 procent) och 5 kritiker (13 procent). Insatsen upplevdes också som värdefull och uppskattad, med snittet 9,3, och 28 av 37 gav högsta betyg.

Utvärderingen visar därmed en stabil grund i engagerade röstmottagare, fungerande arbetsgrupper och uppskattat stöd. De viktigaste förbättringarna handlar om att skapa jämnare och mer hållbara arbetsförutsättningar.

Inför nästa val bör kommunen prioritera att:

- Planera bemanning och rösträkning efter distriktens arbetsmängd, med förberedd förstärkning och fungerande raster.
- Se över hanteringen av förtidsröster i vallokalerna, med tydliga arbetsmoment och kontrollrutiner, och ge den större utrymme i utbildningen.
- Förbättra lokalplanering, möblering och skyltning, särskilt i Björkhallen, Thunmansskolan och CIK, och där väljare riskerar att gå till fel lokal.

- Prioritera lokaler för förtidsröstningen där båsen kan stå kvar, och dimensionera för fler bås.
- Utveckla de praktiska utbildningsmomenten och tillhandahålla samstämmigt material tidigare.
- Tydliggöra valnämndens roll på valdagen och vid den preliminära rösträkningen, och utreda ersättare i valnämnden.
- Minska sårbarheten i valkansliets bemanning under valdygnet och onsdagsräkningen.

Synpunkter som gäller Valmyndighetens system, material och processer sammanställs i bilaga 2.

Samtliga föreslagna åtgärder finns samlade i en åtgärdslista i bilaga 3. Listan används för att följa upp arbetet inför valet till Europaparlamentet 2029.

Bilaga 1: Lista över sammanträden och ärenden per sammanträde

Datum	Ärenden
16 september 2025	**Beslutsärenden** 1. Sammanträdestider 2026 (allmänna val) 2. Översyn av valdistrikten - justering av distriktsgränser efter belägenhetsadresser **Informationsärenden** 3. Information från förvaltningen 4. Valnämndens budget 5. Synpunkter från valet till Europaparlamentet 2024 6. Information från valkonferens 7. Översikt av delegationsordning och informationshanteringsplan 8. Information om Mobilise
5 februari 2026	**Inställd**
19 mars 2026	1. Förslag på val- och röstningslokaler med tillgänglighetsredogörelse till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026

2. Fastställande av öppettider i val- och röstningslokaler i riksdag-, region-, och kommunfullmäktigevalet 2026
3. Distribution av valsedlar vid allmänna valen - val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026
4. Valsedlarnas ordning i valsedelställen för val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026
5. Riktlinjer för rekrytering av röstmottagare och rösträknare med flera
6. Arvodesnivåer för röstmottagare i de allmänna valen 2026

Informationsärenden

7. Information om rekrytering av röstmottagare
8. Information om användning av allmän plats (affischering/valstugor)
9. Information om genomförandeplan för val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026
10. Information om kommunikationsplan för val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026
11. Information om risk- och sårbarhetsanalys (RSA)/verksamhetsskyddsanalys
12. Information om valkansliets organisation

16 april 2026

Informationsärenden

1. Information om rekrytering
2. Information om utbildning
3. Information om scenariobaserad övning i Västerås
4. Information om besök av polisen inför kommunfullmäktige
5. PUB-avtal med Valmyndigheten för hantering av digital väljarförteckning och distribuering av förtidsröster
6. Moderniserad förtidsröstning - demonstration av nya valbås

Beslutsärenden

1. Instruktioner för ambulerande röstmottagare inför val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026
2. Revidering av valnämndens delegationsordning
3. Förhållningsregler i och i anslutning till röstmottagningsställen
4. Uppföljning kommunikationsplan

21 maj 2026

Informationsärenden

1. Information till partier
2. Deltagande i utbildningstillfällen augusti 2026
3. Scenariobaserade övningar

Beslutsärenden

	1. Ändring av tidigare beslut om valsedlarnas ordning i förtidsröstningslokal i valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026 2. Hantering av felaktig avprickning i röstlängden samt nekande att rösta 3. Åtgärdsplan utifrån genomförd risk- och sårbarhetsanalys inför val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026
11 juni 2026	**Informationsärenden** Information om budget **Beslutsärenden** 1. Förordnande av röstmottagare i vallokal i val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026 2. Förordnande av röstmottagare i förtidsröstningen samt ambulerande röstmottagare i val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026 3. Verksamhetsplan för valnämnden 2026 4. Valnämndens internkontrollplan 2026
20 augusti 2026	**Informationsärenden** **Beslutsärenden** 1. Anmälan av delegationsbeslut 2. Verksamhetsplan för valnämnden 2026 3. Förordnande av röstmottagare till vallokal i val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026 4. Förordnande av ambulerande röstmottagare i val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026 5. Förordnande av röstmottagare i förtidsröstningen efter utbildning i val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026 6. Begäran om tilläggsroll lokal skyddsadministratör (L-SKYAD) från länsstyrelsen
3 september 2026	**Informationsärenden** 1. Uppföljning av förtidsröstningen och eventuella incidenter 2. Uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysen 3. Presentation av tjänsteman i beredskap (TIB) 4. Planering inför onsdagsräkningen 5. Utbildning inför valdagen 6. Schema för valdagen 7. Beredskap inför eventuellt extra val/nyval **Beslutsärenden** Förordnande av röstmottagare i vallokal i val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026

13 september 2026	Valdagen **Informationsärenden** 1. Lägesbild 2. Information inför besök i vallokaler 3. Utbildning inför valnämndens preliminära rösträkning 16 september **Beslutsärenden** 1. Förordnande av röstmottagare under valdagen 2026 2. Förordnande av rösträknare under valdagen 2026
16 september 2026	1. Valnämndens preliminära rösträkning 2. Förordnande av rösträknare
14 oktober 2026	Presentation av utvärdering

Bilaga 2: Synpunkter till Valmyndigheten

Programvaran

- Det bör gå att gå vidare med Enter efter skanning.
- Varningsrutan för nedkopplad mottagning och informationsrutan för budröster behöver skilja sig tydligare åt.
- Skanning av körkort uppskattades. Fler legitimationstyper bör kunna skannas.

Material

- Bildbaserat informationsmaterial för väljare på engelska och fler språk efterfrågas.

Processen

- Hanteringen av förtidsröster i vallokal är tidskrävande och försenar rösträkningen. Mer resurser krävs för kommuner att kunna hantera framtida val på ett rättsäkert sätt.

Bilaga 3: Åtgärdslista inför nästa val

Listan samlar de åtgärder som föreslås i utvärderingen, grupperade efter område. Status väljs i rullistan i sista kolumnen.

Lokaler och möblering

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
1	Ta fram en möbleringsplan för varje val- och röstningslokal, med flöden, köplacering och placering av valsedelställ nära valbåsen			Ej påbörjad
2	Kontrollera möbler och bord i varje lokal i förväg, särskilt Alsike sporthall och Lagga skolans idrottshall			Ej påbörjad
3	Gör en samlad genomgång av Björkhallen: kapacitet, köhantering, möblering, tillfart och parkering. Eventuellt se över alternativa lokaler.			Ej påbörjad
4	Se över Thunmansskolans skolrestaurang: minska tunga lyft och ommöblering, och pröva alternativ lokal			Ej påbörjad
5	CIK: tydliggör åtskillnaden mellan de två vallokalerna, förbättra skyltningen och säkra uppsikten över entrén			Ej påbörjad
6	Högåsskolan: granska köernas placering med hänsyn till valhemligheten och se över larmzonerna			Ej påbörjad
7	Ge lokaler med liknande namn tydligt skilda namn och informera väljarna om rätt vallokal			Ej påbörjad
8	Ta fram rutiner med fastighet och vaktmästeri för larm, nycklar, taggar och återställning av lokalerna			Ej påbörjad
9	Säkra hjälp från andra funktioner i kommunen med möblering och transporter			Ej påbörjad
10	Välj förtidsröstningslokaler där valbåsen kan stå kvar, och ordna avlastning om daglig möblering krävs (Alsike skola)			Ej påbörjad

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
11	Kommunhuset: se över ergonomi, skärmplacering, temperatur, pausutrymme, tillgänglighet vid entrén och handikapparkering			Ej påbörjad

Rekrytering, bemanning och schema

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
12	Bemanna varje vallokal efter distriktets arbetsmängd, med andelen förtidsröstande per distrikt (36–79 procent 2026) som underlag			Ej påbörjad
13	Ta fram en egen bemanningsplan för rösträkningen, med kvällsförstärkning som beslutas i förväg			Ej påbörjad
14	Planera raster så att inte många har rast samtidigt vid belastningstoppar, och säkra mat och vila under långa pass			Ej påbörjad
15	Schemalägg utifrån röstmottagarnas förutsättningar och skicka ut ett första schemautkast tidigt			Ej påbörjad
16	Förtidsröstningen: bemanna efter belastning med stöd av skanningsstatistiken från 2026 (minst 8 vid hög belastning, 4 vid låg och 6 vid kvällsräkning)			Ej påbörjad
17	Förtidsröstningen: planera för två datorstationer från första dagen och för ökad belastning den sista veckan			Ej påbörjad
18	Säkra språkkunskaper, minst engelska, i varje arbetsgrupp			Ej påbörjad

Utbildning och information

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
19	Behåll grundupplägget: webbutbildning, fysisk utbildning och repetition			Ej påbörjad

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
20	Ge mer utrymme åt praktiska övningar i avvikande situationer, rösträkning, hantering av förtidsröster och datorregistrering			Ej påbörjad
21	Ta fram en enhetlig rutin för avprickning och kontroll av rösträtt (namnet läses upp, antal val kontrolleras) som alla övar			Ej påbörjad
22	Var tydlig i utbildningen med att valkansliets möbleringsrekommendationer ska följas			Ej påbörjad
23	Kvalitetssäkra utbildningsmaterialet så att skriftliga och muntliga instruktioner stämmer överens, och skicka ut repetitionsmaterialet tidigare			Ej påbörjad
24	Ta fram en lokalinstruktion för varje vallokal, från förberedelser och larm till återställning			Ej påbörjad
25	Lämna kontaktlistor och arbetsinstruktionen för förtidsröstningen, digitalt och utskrivet, senast vid utbildningen			Ej påbörjad
26	Skicka listan över partier som lämnar valsedlar till vallokalerna före valdagen			Ej påbörjad
27	Ta fram bildbaserat informationsmaterial för väljare på engelska och fler språk, med samma upplägg som det svenska			Ej påbörjad

Material och den moderniserade förtidsröstningen

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
28	Kontrollera valsedelställens stabilitet och antal per lokal			Ej påbörjad

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
29	Stäm av packningslistor mot levererat material före utleverans			Ej påbörjad
30	Gallra ut äldre valkuvert med rak flik och delvis igenklistrade kuvert			Ej påbörjad
31	Se till att allt kringmaterial finns på plats från första dagen av förtidsröstningen (fönsterkuvert, budröstkuvert, sigill, dagrapporter, förstoringsglas med mera)			Ej påbörjad
32	Kom överens med partierna om att namnvalsedlarna lämnas i god tid före öppning första dagen			Ej påbörjad
33	Pröva fler valbås per datorstation,			Ej påbörjad
34	Ta in i introduktionen: ta bort skyddstejpen på plastskivorna, fyll inte facken för tjockt, ställ papperskorg vid båsen och numrera båsen			Ej påbörjad
35	Inför samordnarens metod för avvikelsehantering (foto och bilaga till dagrapporten) som standard, och ge dagrapporten mer skrivyta			Ej påbörjad
36	Utvärdera om de kombinerade valbåsen kan användas på valdagen			Ej påbörjad

Valdagen och rösträkningen

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
37	Ta fram tydliga arbetsmoment och kontrollrutiner för hanteringen av förtidsröster i vallokalerna			Ej påbörjad
38	Se över överlämningen av förtidsröster från kansliet till vallokalerna, så att den inte försenar rösträkningen			Ej påbörjad

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
39	Planera kvällens arbetsorganisation, med ansvarsfördelning och förutsättningar för ett långt arbetspass			Ej påbörjad
40	Gör mottagandet av material efter rösträkningen smidigare			Ej påbörjad

Valnämnd och valkansli

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
41	Tydliggör valnämndens roll på valdagen, vid besöken i vallokalerna och vid den preliminära rösträkningen			Ej påbörjad
42	Utred om ersättare ska utses till valnämnden			Ej påbörjad
43	Bemanna valkansliet så att valdygnet och onsdagsräkningen inte vilar på enskilda personer, med schemalagda vilotider även för nämnden			Ej påbörjad
44	Tydliggör hur röstmottagare begär förstärkning och hur kansliet fördelar den			Ej påbörjad
45	Säkra fungerande utskick till ledamöterna från start, och visa var i tidsplanen arbetet befinner sig vid varje sammanträde			Ej påbörjad
46	Avsätt tid för diskussion om etiska frågor och nämndens ansvar			Ej påbörjad

Valmyndigheten och nästa utvärdering

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
47	Skicka synpunkterna i bilaga 2 till Valmyndigheten (programvaran, valbåsens fack, informationsmaterial, förtidsröster i vallokal)			Ej påbörjad

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Klart senast	Status
48	Följ upp avvikelsefotona från förtidsröstningen och avsluta dokumentationen			Ej påbörjad
49	Fortsätt samla in synpunkter från röstmottagare, valnämnden och kommunens medarbetare			Ej påbörjad

Källförteckning

- Enkät till röstmottagare vid valen 2026. Valkansliet, Knivsta kommun. Genomförd 19 september–9 oktober 2026, 43 svar.
- Enkät till valnämndens ledamöter 2026. Valkansliet, Knivsta kommun. Genomförd 5–11 oktober 2026, 4 svar.
- Erfarenhetsåterföring, förtidsröstning Kommunhuset 2026, revidering B. Samordnaren för förtidsröstningen i Kommunhuset, 17 september 2026.
- Slutligt antal röster per valdistrikt inklusive valdeltagande, riksdagsvalet 2026. Länsstyrelsernas slutliga sammanräkning, publicerad av Valmyndigheten.
- Mottagna förtidsröster per röstningslokal, valen 2026. Valmyndigheten.
- Register över mottagna förtidsröster, Knivsta kommun 2026. Uttag ur Valid.
- Rekryteringsuppgifter för röstmottagare 2024 och 2026. Utvärdering av valet till Europaparlamentet. Valkansliet, Knivsta kommun.
- Valnämndens protokoll och incidentrapporter september 2025